

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยโดยใช้วิธีทดลอง (Experimental Method) แบบมีกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest - Posttest Control Group Design) โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทพมงคลรังษี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2533 ที่สมัครใจเข้ารับโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ จำนวน 120 คน และได้คัดเลือกไว้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อสุ่มเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน โดยแต่ละกลุ่มจะมีเพศชาย 5 คน และเพศหญิง 5 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบมีจุดมุ่งหมาย (purposive sampling) ตามคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพ โดยมีวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประกาศรับสมัครนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทพมงคลรังษี ที่ต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งมีนักเรียนมาสมัคร จำนวน 120 คน
2. ให้นักเรียนที่มาสมัครทั้งหมดทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) ด้วยแบบวัดวุฒิภาวะทางอาชีพ ประกอบด้วย มาตรฐานทัศนคติ และแบบวัดความสามารถในการเลือกอาชีพ
3. จำแนกชั้นคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพจากน้อยไปหามาก เป็น 5 ชั้นคะแนน ในแต่ละชั้นคะแนนสุ่มแบบมีจุดมุ่งหมาย (purposive sampling) เข้าเงื่อนไขการทดลอง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน เป็นนักเรียนชาย 5 คนและนักเรียนหญิง 5 คน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางการจำแนกชั้นคะแนนภูมิลำเนาทางอาชีพก่อนการทดลอง เพื่อสุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

ชั้นคะแนนภูมิลำเนาทางอาชีพทั้ง 2 ตอน	ความถี่ (f)	ความถี่จำแนกตามเพศ		กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
54 - 63	31	27	4	1	1	1	1
64 - 73	35	31	4	1	1	1	1
74 - 83	20	11	9	1	1	1	1
84 - 93	18	9	9	1	1	1	1
94 - 103	16	10	6	1	1	1	1
รวม	120	88	32	5	5	5	5
		120		10		10	

4. ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนภูมิลำเนาทางอาชีพก่อนการทดลองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม โดยค่าที่ (t-test) พบว่า คะแนนภูมิลำเนาทางอาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 แสดงค่าคะแนนจากแบบวัดวุฒิภาวะทางอาชีพ จากมาตรวัดทัศนคติ และแบบวัดความสามารถในการเลือกอาชีพ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมครั้งทดสอบก่อนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	\bar{X}	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	79	15.45	-0.01
กลุ่มควบคุม	79.1	15.33	

$$t_{.01, 18} = 2.88$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดวุฒิภาวะทางอาชีพ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบวัดวุฒิภาวะทางอาชีพ มาตรวัดทัศนคติ และแบบวัดความสามารถในการเลือกอาชีพ (The Career Maturity Inventory: The Attitude Scale and The Competence Test) ของ จอห์น โอ ไครท์ส ซึ่งแปลและเรียบเรียงโดย รองศาสตราจารย์ ดร.พรณราย ทรัพย์ประภา ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 แบบวัดวุฒิภาวะทางอาชีพ ตอนที่ 1 มาตรวัดทัศนคติ

1.1.1 ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบทดสอบชนิดบังคับเลือกว่าเห็นด้วยหรือไม่ เห็นด้วย จำนวน 50 ข้อ ซึ่งมีมิติการวัดองค์ประกอบของวุฒิภาวะทางอาชีพ 5 ด้านด้วยกัน คือ

ด้านที่ 1 การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ด้านที่ 2 การมีทัศนคติที่ต่อการทำงาน

ด้านที่ 3 การมีอิสระในการตัดสินใจ

ด้านที่ 4 การมีหลักการในการเลือกอาชีพ

ด้านที่ 5 การมีความเข้าใจที่ถูกต้องในกระบวนการเลือกอาชีพ

1.1.2 การบริหารแบบทดสอบ ให้ผู้ตอบอ่านข้อความจากแบบทดสอบแล้วตอบว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความในข้อนั้น ซึ่งผู้ตอบจะได้ 1 คะแนนสำหรับข้อที่ตอบตรงกับแบบเฉลย และจะได้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบไม่ตรงกับแบบเฉลย คะแนนเต็มของแบบทดสอบมีค่าเท่ากับ 50 คะแนน คิดคะแนนโดยรวมคะแนนที่ผู้ตอบทำได้ใน 50 ข้อเข้าด้วยกัน คะแนนที่ได้เป็นดัชนีที่บอกระดับวิภาวาระทางอาชีพของผู้ตอบแต่ละคน ใช้เวลาในการตอบแบบทดสอบทั้งสิ้น 30 นาที

1.1.3 ความเที่ยงของแบบทดสอบ (Reliability) จากการวิจัยของ ไครท์ส พบว่า ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Reliability) ของแบบทดสอบที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเกรด 6 ถึง 12 ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เฉลี่ยเท่ากับ .74 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คงที่ (Coefficient of Stability) จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเกรด 6 ถึง 12 จำนวน 1,648 คน ได้ค่าเท่ากับ .71 และมีค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน สรุปไว้ในคู่มือทฤษฎีและการวิจัย CMI (Crites 1973 : 14) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายในของมาตรวัดทัศนคติ

เกรด	N	r_{ii}
6	255	.84
7	1328	.70
8	1307	.68
9	1349	.65
10	1313	.72
11	1059	.77
12	781	.75

ค่าเฉลี่ย = .74

1.1.4 ความตรงของแบบทดสอบ (Validity) จากการวิเคราะห์ความตรงของแบบทดสอบ 3 ด้านของ ไครท์ส (Crites 1973: 15 - 22) พบว่า

1.1.4.1 ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการประเมินข้อคำถาม จากการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ และการวิเคราะห์ตามหลักเหตุผลของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาการศึกษา ที่มาตัดสินจำนวน 10 คน โดยการบ่งว่าข้อความใดเป็นการตอบสนองที่มีคุณภาพทางอาชีพ ใช้เกณฑ์ความสอดคล้องของผู้ตัดสิน ผลปรากฏว่า การวิเคราะห์เชิงประจักษ์และการวิเคราะห์ตามเหตุผลมีความสอดคล้องกัน ร้อยละ 74 (Hall 1962)

1.1.4.2 ความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion-Related Validity) จากมาตรฐานสำหรับแบบทดสอบและคู่มือ สำหรับการศึกษาระดับปริญญาตรี ก้าวไว้ว่า ความตรงตามสภาพ ได้จากการเปรียบเทียบคะแนน แบบทดสอบกับตัวแปรภายนอก ซึ่งเป็นตัวแปรที่ได้รับการพิจารณาว่ามีลักษณะตรงกับที่ต้องการจะวัดจากการวิจัยของ ไครท์ส พบว่ามีผู้ศึกษาพอสรุปได้ดังนี้ ฮอลแลนเดอร์ (Hollender 1964) พบว่า แบบวัดคุณภาพทางอาชีพ มาตรฐานทัศนคติ มีความแปรปรวนร่วมอย่างมีนัยสำคัญ กับตัวแปรที่เป็นเกณฑ์ที่ศึกษา คือ ความคงที่ของการตัดสินใจ และการเลือกอาชีพตามความเป็นจริงของนักเรียนชายและหญิง เกรด 6 - 12 (N = 1648) คาเรค (Carek 1965) ศึกษาพบว่า แบบวัดคุณภาพทางอาชีพ มาตรฐานทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาในวิทยาลัย (N = 346) ที่ค่าสหสัมพันธ์ .25 คูเตอร์ (Cooter 1966) ศึกษาพบว่า แบบวัดคุณภาพทางอาชีพ มาตรฐานทัศนคติ มีค่าสหสัมพันธ์ที่ .38 กับแบบสำรวจความพร้อมในการวางแผนทางอาชีพของกริบบอนส์ และโลนส์ และ บาโทรี (Bathory 1967) ศึกษาพบว่า แบบวัดคุณภาพทางอาชีพ มาตรฐานทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับแบบสำรวจความพอใจในอาชีพของมิลเลอร์ และฮอลเลอร์ ของนักเรียนเกรด 9 (N = 79) และ 12 มีค่าสหสัมพันธ์ที่ .39 และ .31 จากงานวิจัยเหล่านี้จึงสรุปได้ว่า แบบวัดคุณภาพทางอาชีพ มาตรฐานทัศนคติ มีความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์

1.1.4.3 ความตรงตามภาวสันนิษฐาน (Construct Validity) มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า แบบวัดคุณภาพทางอาชีพ มาตรฐานทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางอาชีพ พอสรุปได้ดังนี้ บาร์ทเลทท์ (Bartlett 1968) ศึกษาพบว่า นักเรียน (N = 112) ที่มีคะแนนคุณภาพทางอาชีพสูง จะมีบุคลิกภาพ ดังนี้ มีความมั่นใจ มีอิสระ มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง มีอำนาจและไม่คล้อยตามผู้อื่น ไครท์ส และ แซมเลอร์ (Crites and Samler 1967) ศึกษาพบว่า แบบวัดคุณภาพทางอาชีพ มาตรฐานทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางการศึกษาและบุคลิกภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของซูเปอร์ (Super 1957) ที่แสดงให้เห็นว่า แบบวัดคุณภาพทางอาชีพ มาตรฐานทัศนคติมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียน ความพยายามในการเรียน ความสำเร็จในการฝึกอบรมทางอาชีพ และความสำเร็จในการประกอบอาชีพ จึงสรุปได้ว่า แบบวัดคุณลักษณะทางอาชีพ มาตรวัดทัศนคตินี้ มีความตรงตามทฤษฎีนิษฐาน

พรรณราย นิมขุนทด (1977 อ้างถึง ใน อรุณี ชาญด้วยกิจ 2528: 30) ได้แปลและดัดแปลงแบบวัดคุณลักษณะทางอาชีพ มาตรวัดทัศนคติของใครท์ส์มาใช้ในประเทศไทย เพื่อศึกษาคุณลักษณะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยคำนึงถึงภาษาที่แปลให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมและวัยรุ่นของไทย โดยการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และหาความตรงของแบบวัด ด้วยการวิเคราะห์ตามหลักเหตุผลจากข้อคำถามแต่ละข้อ ผลการศึกษาพบว่า คะแนนจากแบบวัดคุณลักษณะทางอาชีพ มาตรวัดทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับการประเมินของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะทางอาชีพของนักเรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า คะแนนคุณลักษณะทางอาชีพ มาตรวัดทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับอาชีพของบิดามารดา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยในต่างประเทศ และวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบวัดได้เท่ากับ .83

1.2 แบบวัดคุณลักษณะทางอาชีพ ตอนที่ 2 แบบวัดความสามารถ

1.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบทดสอบประเภทเลือกคำตอบที่ต้องการจากข้อความในคำถาม จำนวน 100 ข้อ ซึ่งวัดองค์ประกอบของคุณลักษณะทางอาชีพ 5 ด้านด้วยกัน คือ

ด้านที่ 1	การทำความรู้จักตนเอง	จำนวน 20 ข้อ	ข้อ 1 - ข้อ 20
ด้านที่ 2	ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ	จำนวน 20 ข้อ	ข้อ 21 - ข้อ 40
ด้านที่ 3	การเลือกอาชีพ	จำนวน 20 ข้อ	ข้อ 41 - ข้อ 60
ด้านที่ 4	การมองไปข้างหน้า (การวางแผนทางอาชีพ)	จำนวน 20 ข้อ	ข้อ 61 - ข้อ 80

ด้านที่ 5 เขาควรทำอะไร (การแก้ปัญหาทางอาชีพ)

จำนวน 20 ข้อ ข้อ 81 - ข้อ 100

1.2.2 การบริหารแบบทดสอบให้ผู้ตอบอ่านข้อความและคำถามแต่ละข้อจากแบบทดสอบแต่ละด้าน แล้วเลือกคำตอบที่มีไว้ให้เลือกตอบข้อละ 5 คำตอบ เพียงคำตอบเดียว ซึ่งผู้ตอบจะได้ 1 คะแนน ถ้าคำตอบที่เลือกตรงกับแบบเฉลย และจะได้ 0 คะแนน ถ้าคำตอบที่

เลือกไม่ตรงกับแบบเฉลย ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบด้านละ 20 นาที รวม 5 ด้าน ใช้เวลาทำแบบทดสอบทั้งสิ้น 100 นาที

1.2.3 ความเที่ยงของแบบทดสอบ (Reliability) จากการวิเคราะห์ความเที่ยง แสดงค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน สูตรการหาค่าของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder - Richardson Formula 20) ใช้คำนวณกับแต่ละระดับชั้นเรียนในกลุ่มตัวอย่างมาตรฐาน ขนาดตั้งแต่ 120 - 475 คน เป็นนักเรียนเกรด 6 - 12 พบว่า การวิเคราะห์ด้วยวิธีนี้ สรุปลค่าสัมประสิทธิ์ที่ยอมรับได้มีค่าสูงตามระดับชั้นเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์จาก .72 ถึงค่า .90 ในนักเรียนเกรด 8 - 12 ยกเว้นในเกรด 6 และเกรด 7 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ต่ำในแบบทดสอบด้านที่ 5 (เขาควรทำอย่างไรในการแก้ปัญหาทางอาชีพ) ดังแสดงในตารางที่ 4 (Crites 1973: 33) ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน (KR.20) ของแบบวัดความสามารถในการเลือกอาชีพ

ด้าน	เกรด						
	6	7	8	9	10	11	12
1. การทำความรู้จักตนเอง	.81	.77	.79	.78	.85	.79	.73
2. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ	.81	.81	.84	.85	.87	.88	.88
3. การเลือกอาชีพ	.75	.83	.86	.89	.89	.87	.90
4. การมองไปข้างหน้า(การวางแผนทางอาชีพ)	.82	.83	.86	.88	.89	.90	.90
5. เขาควรทำอย่างไร(การแก้ปัญหาทางอาชีพ)	.58	.63	.72	.73	.82	.78	.80

สรุปได้ว่า แบบทดสอบย่อยทั้ง 5 ด้าน แต่ละด้านมีความสอดคล้องภายใน สามารถสันนิษฐานได้ว่า แต่ละข้อกระทงในแบบทดสอบย่อยแต่ละด้าน ใช้วัดกับตัวแปรชนิดเดียวกันได้

1.2.4 ความตรงของแบบทดสอบ (Validity) เนื่องจากการหาความตรงของแบบทดสอบยังอยู่ในระยะเริ่มงาน แต่ก็มีข้อมูลบางประการที่แสดงถึงประโยชน์ของแบบทดสอบที่จะใช้วัดคุณภาพทางอาชีพ ดังนี้

1.2.4.1 ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความตรงของเนื้อหาสัมพันธ์กับการวัดตัวแปรตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของคนที่มีวัยใกล้เคียงกัน มีเนื้อหาที่สร้างขึ้นตามองค์ประกอบของวุฒิภาวะทางอาชีพ มีข้อกระทงที่สร้างจากพฤติกรรมการแสดงออกของ เด็ก วัยรุ่น และวัยรุ่นหนุ่มสาว เพื่อใช้ในการทดสอบความสามารถในการเลือกอาชีพ ด้านการประเมินตนเอง การรู้จักโลกของงาน เป้าหมาย การเลือก การวางแผน การแก้ปัญหาทางอาชีพ ตามข้อกระทงและตัวเลือกคำตอบที่สอดคล้องกับองค์ประกอบของวุฒิภาวะทางอาชีพด้านความสามารถในการเลือกอาชีพ โดยที่กลุ่มตัวอย่างจะได้รับการทดสอบเชิงประจักษ์ด้วยตัวเลือกที่มีข้อกระทงตามหลักทฤษฎีที่สัมพันธ์กับระดับเกรด ตามดัชนีเวลา และพัฒนาการทางอาชีพจากข้อกระทงอย่างน้อยที่สุด 20 ข้อในแต่ละด้านของแบบวัดความสามารถในการเลือกอาชีพ หรืออีกนัยหนึ่งคือ การใช้แบบทดสอบเหตุผลเชิงประจักษ์ตามโครงสร้างของแบบทดสอบที่ประกอบด้วยข้อกระทงที่ใช้วัดตัวแปรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระบบตามเกณฑ์ของพัฒนาการของนักเรียน เกรด 6 - 12

1.2.4.2 ความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion - Related Validity) ปรากฏตามความสัมพันธ์ของแบบทดสอบความสามารถในการเลือกอาชีพแต่ละด้านที่แยกตามระดับเกรด โดยการยอมรับความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ ด้วยเกณฑ์การวัดพัฒนาการของตัวแปรต่อเวลา (โครทส์ 1961; วอวิลด์ 1970) ตามเงื่อนไขที่สร้างในแบบวัดความสามารถในการเลือกอาชีพ จากองค์ประกอบข้อกระทงที่สัมพันธ์กับระดับเกรด และวิเคราะห์หาค่าร้อยละของคะแนนการแจกแจงที่คาบเกี่ยวกันของแบบวัดแต่ละด้านจากระดับเกรดหนึ่งไปยังอีกระดับเกรดหนึ่ง ค่าคะแนนที่เพิ่มขึ้นใช้เทียบตามระดับเกรด โดยอ่านค่าคะแนนจากกราฟตามระดับเกรด และคำนวณหาค่าร้อยละของคะแนนที่เหนือกว่าจุดที่กำหนดในแต่ละระดับเกรด โดยการใช้ค่ามัธยฐานของระดับเกรดที่สูงขึ้นไป เช่น ค่ามัธยฐานของนักเรียนเกรด 7 ด้านการรู้จักตนเอง ประเมินตนเองเท่ากับ 10.50 ในเกรด 6 จะมีค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 60 โดยมีค่าความแตกต่างระหว่างจุดดังกล่าวกับจุดที่เหนือขึ้นไป ซึ่งเป็นค่าคาบเกี่ยวของคะแนนการแจกแจงของระดับเกรดทั้งสอง และมีผลลัพธ์ของทุกระดับเกรด ดังแสดงตามตารางที่ 5 (Crites 1973: 34)

ตารางที่ 5 แสดงค่าร้อยละของคะแนนการแจกแจงที่คาบเกี่ยวกันระหว่างแบบทดสอบ
ความสามารถในการเลือกอาชีพแต่ละด้านของระดับเกรดที่อยู่ใกล้เคียงกัน

ด้าน	เกรด					
	6-7	7-8	8-9	9-10	10-11	11-12
1. การทำความรู้จักตนเอง	35	40	47	34	37	46
2. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ	39	36	47	42	36	44
3. การเลือกอาชีพ	39	48	47	43	42	42
4. การมองไปข้างหน้า(การวางแผนทางอาชีพ)	45	50	54	36	42	43
5. เขาควรทำอย่างไร(การแก้ปัญหาทางอาชีพ)	36	42	56	46	33	44

จากตารางข้างต้น คะแนนร้อยละของค่าพิสัยที่คาบเกี่ยวกันจาก 35 - 56% มีค่า
มัธยฐานประมาณ 43% จากคะแนนทุกด้าน มี 3 ด้านที่มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งให้เห็นว่า
ความแตกต่างระหว่างคะแนนตามระดับเกรดมีความสัมพันธ์กัน นั่นคือคะแนนจากแบบวัดความ
สามารถในการเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับระดับเกรดเป็นไปตามเกณฑ์ ทฤษฎีพัฒนาการทาง
อาชีพไม่แต่เพียงทำนายพฤติกรรมด้านอาชีพต่อระดับวุฒิภาวะทางอาชีพตามเวลาเท่านั้น แต่ยัง
สนับสนุนความตรงตามเกณฑ์ที่สัมพันธ์กับความแตกต่างเกี่ยวกับการวัดวุฒิภาวะทางอาชีพของบุคคล

1.2.4.3 ความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (Construct Validity)

แต่ละด้านของแบบวัดความสามารถในการเลือกอาชีพ วัดจากตัวเลือกของวุฒิภาวะทางอาชีพด้าน
ความสามารถในการเลือกอาชีพ โดยการวัดตัวแปรต่าง ๆ ตามทฤษฎีความสัมพันธ์ภายใน และ
สมมติฐานจากกลุ่มตัวอย่าง 40 - 60 คน โดยที่แต่ละด้านของแบบวัดความสามารถในการเลือก
อาชีพมีความตรงตามภาวะสันนิษฐาน มีความสัมพันธ์แบบสหสัมพันธ์ภายในที่ประมาณจากสิ่งเดียวกัน
และทดสอบการยอมรับค่าสหสัมพันธ์จากกลุ่มตัวอย่าง ที่กำหนดให้ค่าความเที่ยงของกลุ่มตัวอย่างที่
พิสัย .25 ถึง .73 มีค่าเฉลี่ยที่ .54 ในการหาค่าสัมประสิทธิ์ได้จากการรวมหัวข้อทางอาชีพจาก
ข้อกระทงต่าง ๆ ตามเนื้อหาในด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ การเลือกเป้าหมาย และการวางแผน
ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์สูงมากที่สุด สำหรับด้านการประเมินตนเอง และการแก้ปัญหาทางอาชีพ มีแต่
เพียงค่าเบี่ยงเบนเพียงเล็กน้อย สำหรับค่าสหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้นตามระดับเกรด แต่ยังไม่มีความสำคัญ

ทางสถิติ สำหรับการอ้างอิงเพื่อกำหนดการวิเคราะห์ในอนาคต ซึ่งปัจจุบันมีการแปลความหมายของข้อมูลกันอย่างระมัดระวัง มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบความสามารถในการเลือกอาชีพ

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดคุณภาวะทางอาชีพทั้ง 2 ตอน คือมาตรวัดทัศนคติ และแบบวัดความสามารถในการเลือกอาชีพไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทพมงคลรังษีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบวัด และเนื่องจากแบบวัดเป็นแบบให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อตอบตรงตามแบบเฉลย และ 0 คะแนน เมื่อตอบไม่ตรงตามแบบเฉลย ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร K - R 20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ดังปรากฏผลดังนี้

1. มาตรวัดทัศนคติ ได้ค่าความเที่ยง .78
2. แบบวัดความสามารถในการเลือกอาชีพ ได้ค่าความเที่ยง .83 และมีค่าความเที่ยงแต่ละด้าน ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงค่าความเที่ยงของแบบวัดความสามารถในการเลือกอาชีพ

ด้าน	ค่าความเที่ยง
1. การทำความรู้จักตนเอง	.60
2. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ	.63
3. การเลือกอาชีพ	.70
4. การมองไปข้างหน้า (การวางแผนทางอาชีพ)	.73
5. เขาควรทำอย่างไร (การแก้ปัญหาทางอาชีพ)	.61

ดังนั้น พอสรุปได้ว่า แบบวัดคุณภาวะทางอาชีพทั้ง 2 ตอน เป็นแบบวัดที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะมาใช้ประเมินคุณภาวะทางอาชีพของบุคคลได้ ตามที่ ไครท์ส (Crites 1973: 11, 21) ได้เสนอไว้ว่า สามารถใช้ในการประเมินเพื่อคัดเลือกบุคคลเข้ารับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และประเมินผลที่เกิดจากวิธีการจัดการศึกษาทางอาชีพได้ และยังเหมาะสำหรับการวัดปัญหาทางอาชีพของวัยรุ่นที่เกี่ยวกับการตัดสินใจไม่ได้ รวมทั้งการเลือกอาชีพที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง

2. โปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ จากรูปแบบการแนะแนวอาชีพ และโครงสร้างการแนะแนวอาชีพ ตามแนวคิดของ เฮย์ส์ และ ฮอปสัน (Hayes and Hopson 1972: 464 - 465) และไกส์เบอร์ และมูเร (Gysbers & Moore 1981: 58 - 61) รองศาสตราจารย์ ดร.นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2528: 44) ในแต่ละโปรแกรมจะมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่พัฒนาจากแนวคิดของ รองศาสตราจารย์ ดร.นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2529: 47 - 57) อาจารย์วัชรีย์ ฐวธรรม และคณะ (2523) สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2529) เคลลี และรัท (Kelly and Ruth 1987: 25 - 105) และผู้วิจัยได้นำเอากระบวนการแนะแนวกลุ่มย่อยมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น ในรูปแบบของการแนะแนวอาชีพแบบกลุ่มย่อย โดยเน้นที่การให้สมาชิกได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการตัดสินใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่ม กำหนดให้สมาชิกพบกันสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 40 นาที รวม 10 ครั้ง เป็นเวลา 5 สัปดาห์ โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพทางอาชีพ พัฒนาการทางอาชีพ ชุดการเรียนรู้รายบุคคล โปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเอง การแนะแนวอาชีพแบบกลุ่มย่อย และการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม
2. ศึกษาเอกสารและคู่มือการจัดกิจกรรมแนะแนว การแนะแนวอาชีพ แบบทดสอบและตำราต่าง ๆ ดังนี้
 1. การแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย
 2. ยุทธศาสตร์ในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ของ วรณา พรหมบุรมย์ ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 3. ระบบพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน (Life Career Development System) ของ อาจารย์วัชรีย์ ฐวธรรม หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ
 4. การฝึกคิดและตัดสินใจ โดยการใช้เทคนิคการทำค่านิยมให้กระจ่าง ขึ้น มีธยมศึกษาตอนต้น หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

5. การสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยกระบวนการกลุ่ม ของ รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณราย ทวีชยะประภา ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. กิจกรรมแผนที่โลกงานอาชีพ เกมส์ปาร์ตี้ ศิลปะการสมัครงานและพัฒนาการทางอาชีพ ของ รองศาสตราจารย์ ดร.นวลศิริ เปาโรหิตย์
7. แบบทดสอบจุดเด่นของข้าพเจ้า แบบทดสอบความสนใจ แบบทดสอบความสามารถ แบบทดสอบค่านิยม บัตรเลือกอาชีพ ของ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย
3. การพัฒนาโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
 - 3.1 โปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ ประกอบด้วยกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพในแต่ละโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น โดยมีโครงสร้างที่สำคัญคือ การทำความเข้าใจตนเอง ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ การเลือกอาชีพ การวางแผนทางอาชีพ และการแก้ปัญหาทางอาชีพ ใช้วิธีการดำเนินกิจกรรมด้วยกระบวนการแนะแนวกลุ่มย่อย
 - 3.2 หัวข้อของแต่ละกิจกรรม ประกอบด้วยชื่อกิจกรรม จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เวลา อุปกรณ์ วิธีดำเนินการ การประเมินผล
4. นำโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ คือ อาจารย์ ดร.จัน แบริ์ และรองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส เพื่อตรวจสอบกิจกรรม หาข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
5. โปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วยหัวข้อกิจกรรมต่าง ๆ จำนวน 13 กิจกรรม ดังแสดงไว้ในตารางที่ 7

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 แสดงตารางการจัดโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ

ครั้งที่	หัวข้อกิจกรรม	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เป้าหมาย
1	การมองตนเอง	บอกลักษณะจุดเด่นของตนเองได้ทั้งข้อดีและข้อเสีย	การทำความรู้จักตนเอง
2	1. ค่านิยมของข้าพเจ้า 2. ทักษะของข้าพเจ้า	บอกได้ว่าตนเองยึดถือค่านิยมอะไรบ้าง บอกได้ว่าตนเองมีความถนัด ความสามารถพิเศษอะไรบ้าง	
3	1. อาชีพสัมพันธ์ 2. ความสามารถทางอาชีพของข้าพเจ้า	บอกได้ว่า บุคลิกภาพของตนเหมาะสมกับอาชีพใดบ้าง ระบุรหัสอาชีพที่ตนเองมีความสามารถได้จำนวน 1 รหัส และบอกอาชีพที่ตนเองสนใจจากรหัสอาชีพได้ จำนวนไม่เกิน 6 อาชีพ	
4	การศึกษาข้อสนเทศทางอาชีพ	บอกรายละเอียดลักษณะอาชีพที่ตนสนใจได้ รวมทั้งลักษณะทั่ว ๆ ไป ของอาชีพ คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ และแนวทางในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ	ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ
5	สืบค้นหาแนะแนวการศึกษาและอาชีพ	บอกแนวทางในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อได้	
6	การศึกษานอกสถานที่	บอกลักษณะการเรียนในสถาบันการศึกษาทางอาชีพได้ บอกลักษณะการทำงานในสถานประกอบการได้	

ครั้งที่	หัวข้อกิจกรรม	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เป้าหมาย
7	อาชีพของฉัน	จำแนกอาชีพจากบัตรอาชีพตามความสนใจออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มจะไม่เลือก กลุ่มไม่แน่ใจ และกลุ่มอาจจะเลือก เปรียบเทียบคุณลักษณะของอาชีพที่ตนเองอาจจะเลือกกับคุณลักษณะส่วนตนได้	การเลือกอาชีพ
8 9	ยุทธวิธีการตัดสินใจ การวางแผนและตั้งเป้าหมายชีวิต	บอกแนวทางในการตัดสินใจของตนเองได้ บอกแนวทางในการวางแผนเพื่อศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม	การวางแผน ทางอาชีพ) (การมองไปข้างหน้า
10	1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ 2. การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ	บอกวิธีการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม บอกแนวทางปฏิบัติตนเพื่อให้ได้งานได้อย่างสอดคล้องกับความเป็นจริง	การแก้ปัญหาทางอาชีพ (เขาควรทำอย่างไร)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการทดลอง

- 1.1 ผู้วิจัยสร้างโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ และตรวจสอบกิจกรรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
- 1.2 มีหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเทพมงคลรังษี เพื่อขอความร่วมมือ
- 1.3 กำหนด วัน เวลา และตารางการดำเนินการโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ

1.4 ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) ด้วยแบบวัดคุณภาพทางอาชีพ มาตรฐานวัดทัศนคติ แบบวัดความสามารถในการเลือกอาชีพ กับประชากร และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน โดยที่กลุ่มทดลองจะได้รับโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ โดยไม่ได้เรียนกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน และกลุ่มควบคุมจะไม่ได้รับโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ แต่จะเรียนกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนตามปกติ

1.5 เวลาในการทดลอง ผู้วิจัยใช้เวลาเรียนของนักเรียนในตารางเรียนคาบกิจกรรมแนะแนว 1 คาบ และหลังเลิกเรียน 1 คาบต่อเนื่องกัน รวม 1 ชั่วโมง 40 นาที โดยใช้เวลา 15.30 - 17.10 น. ของทุกวันอังคาร และวันศุกร์ของสัปดาห์ที่ทำการทดลอง

1.6 ผู้วิจัยเตรียมเอกสาร และอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม ตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ และเทปบันทึกเสียงขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง 40 นาที เริ่มตั้งแต่วันที่ 18 ธันวาคม 2533 ถึงวันที่ 18 มกราคม 2534 ณ โรงเรียนเทพมงคลรังษี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี รวม 10 ครั้ง เป็นเวลา 5 สัปดาห์

2.2 การดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพในกลุ่มทดลอง โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่มในการดำเนินกิจกรรม โดยมีรูปแบบการดำเนินการแต่ละครั้ง ดังนี้

2.2.1 ผู้นำกลุ่มสร้างความคุ้นเคยโดยให้สมาชิกได้แนะนำตนเองต่อกลุ่ม (เฉพาะการเข้ากลุ่มครั้งที่ 1) หรือผู้นำกลุ่มสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นในการเข้ากลุ่มครั้งที่ผ่านมา (ใช้ในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 2 ถึง ครั้งที่ 10)

2.2.2 ผู้นำกลุ่มชี้แจงจุดมุ่งหมายของหัวข้อกิจกรรม และวัตถุประสงค์ในการเข้ากลุ่ม ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที

2.2.3 ผู้นำกลุ่มอธิบายกิจกรรม ใช้เวลาประมาณ 5 นาที

2.2.4 สมาชิกทำกิจกรรม ใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที

2.2.5 สมาชิกแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก ให้ข้อมูลย้อนกลับ หรือซักถามปัญหา โดยมีผู้นำกลุ่มเป็นผู้เอื้ออำนวยให้สมาชิกมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันตามจุดมุ่งหมายของกิจกรรมในแต่ละโปรแกรม ใช้เวลาประมาณ 30 - 50 นาที

2.2.6 สมาชิกและผู้นำกลุ่มร่วมกันสรุปผลและข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม ใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที

2.2.7 ผู้นำกลุ่มนัดหมายการพบกันในครั้งต่อไป

รายละเอียดในการเข้ากลุ่มแต่ละครั้ง ดำเนินตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ ซึ่งสรุปได้ตามตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
<p>ครั้งที่ 1 "การมองตนเอง" วันอังคารที่ 18 ธันวาคม 2533 เวลา 15.30 - 17.10 น.</p>	<p>ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกและบอกถึงความรู้สึกยินดีที่จะอยู่ด้วยกันกับสมาชิกเป็นเวลา 5 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง คือ ในวันจันทร์ และวันศุกร์ รวม 10 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง 40 นาที เพื่อร่วมกันพิจารณาหาแนวทางในการวางแผนการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ</p> <p>เมื่อนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปแล้ว ผู้วิจัยได้อธิบายถึงบทบาทของสมาชิกในการเข้ากลุ่ม โดยเน้นถึงการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและการช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันภายในกลุ่ม และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้สร้างความรู้สึกร่วมกัน สนับสนุน และความไว้วางใจต่อกัน โดยการให้สมาชิกแต่ละคนได้นำตนเองต่อกลุ่ม ตามลำดับความสมัครใจที่ละคน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ซักถามได้เมื่อต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากเพื่อนสมาชิกด้วยกัน หลังจากการแนะนำตัวของสมาชิกเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้กล่าวแสดงความคิดเห็นถึงการที่สมาชิกจะบรรลุจุดหมายของการทำกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพภายในกลุ่ม</p> <p>สมาชิกจะต้องเรียนรู้ที่จะรู้จักตัวเอง รู้จักโลกกว้างทางการศึกษาและอาชีพ เรียนรู้ทักษะการตัดสินใจ และการวางแผนการทางอาชีพ โดยอาศัยกิจกรรมต่าง ๆ ในโปรแกรมแต่ละชุดที่จะเอื้ออำนวยให้ในลำดับต่อไป จากนั้นผู้วิจัยให้กิจกรรม "การมองตนเอง" โดยการชี้แจงถึงจุดหมาย และให้โอกาสสมาชิกได้สำรวจตนเอง เกี่ยวกับคุณลักษณะจุดเด่นของตนเองที่เป็นทั้งข้อดีและข้อเสีย โดยการให้สมาชิกได้อภิปรายถึงความหมายของคุณลักษณะจุดเด่น พร้อมทั้งยกตัวอย่างจน</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	<p>เป็นที่เข้าใจ แล้วให้สมาชิกเขียนรายการคุณลักษณะจุดเด่นของตนเองลงใน "ใบสำรวจคุณลักษณะจุดเด่นของข้าพเจ้า" ตามลำดับความเด่นชัดที่สมาชิกมองเห็นภาพตนเองทั้งที่เป็นข้อดีและข้อเสียที่ต้องการแก้ไขหรือปรับปรุง จากนั้นให้สมาชิกเล่าให้กลุ่มฟัง ดังที่สมาชิกคนหนึ่งกล่าวว่า " ... จุดเด่นที่ดีและภาคภูมิใจคือ มีความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออก ชอบคบหาสมาคม มีเหตุผล จุดเด่นที่คิดว่า เป็นข้อเสียที่อยากแก้ไขคือ การพูดโดยไม่คิดแล้วทำให้ตัวเองรู้สึกเสียใจ เพราะบางครั้งก็ทำให้เพื่อนโกรธ อยากให้เพื่อน ๆ ช่วยให้คำแนะนำด้วยว่า ควรแก้ไขอย่างไร ... " เมื่อสมาชิกเล่าจบเพื่อน ๆ สมาชิกในกลุ่มก็ช่วยกันแสดงความคิดเห็น ดังที่สมาชิกคนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นว่า "มีลักษณะเด่นคือการเป็นผู้นำ เพราะเป็นที่หัวหน้าชั้น เร็วและตัวแทนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน โอกาสการต้องพูดในกลุ่มมีค่อนข้างมาก การที่มีมักจะพูดอะไรโดยไม่ยั้งคิดให้ดีกว่าในบางครั้ง อาจจะเป็นเพราะขาดสมาธิในการควบคุมตนเอง คิดว่าแก้ไขได้โดยการหยุดคิดก่อนพูดอะไรออกไป หรือก่อนจะพูดควรจะลองนึกดูเสียก่อนว่า ถ้าพูดออกไปแล้วจะเป็นผลเสียหรือไม่" สมาชิกอีกคนหนึ่งได้กล่าวสนับสนุนความคิดของเพื่อนสมาชิกว่า " ... สิ่งที่ดีที่ค่อนข้างจะเป็นคนใจร้อนนะ มักพูดอะไรไม่ค่อยคิด บางที่เราถึงรู้สึกจะทำไม่พูดออกมาอย่างนั้น ต่อไปขอให้ระวังคำพูดหน่อยก็แล้วกัน เราเองก็เคยเป็นชนิดที่พูดออกไปแล้ว พอมาคิดอีกก็รู้ว่าไม่น่าจะพูดเลย ก็เลยพยายามแก้นิสัยตัวเองด้วยการฝึกการระวังคำพูดของตัวเองที่จะไม่พูดอะไรพล่อย ๆ ออกไปอีก แต่พยายามคิดก่อนว่าจะพูดอะไรออกไปบ้าง ... " เมื่อสมาชิกเล่าถึงคุณลักษณะจุดเด่นของตนเองครบทุกคนแล้ว ผู้วิจัยได้แจกแบบประเมินตนเองให้สมาชิกสรุปคุณลักษณะจุดเด่นที่เป็นของตัวเองอีกครั้ง หลังจากการได้แลกเปลี่ยน</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	<p>ความคิดเห็น ความรู้สึก การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในกลุ่ม โดยการช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับ ทำให้สมาชิกเห็นภาพคุณลักษณะต่าง ๆ ของตนเองได้เด่นชัดขึ้น การเขียนแบบประเมินตนเองทำให้สมาชิกได้ทบทวนภาพที่เป็นจุดเด่นของตนอีกครั้งหนึ่ง และสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม ซึ่งสมาชิกคนหนึ่งกล่าวว่า "... ทำให้ผมเห็นภาพตัวเองชัดเจนมากขึ้น และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ช่วยให้ข้อคิด คำแนะนำกับผม ผมคิดว่ากิจกรรมนี้คงทำให้เพื่อน ๆ ได้รู้จักตนเองและรู้จักผมมากขึ้นเช่นกัน จากการที่เราได้บอกคุณลักษณะจุดเด่นของแต่ละคนออกมา ... "</p> <p>สรุป การดำเนินกิจกรรมในกลุ่มครั้งที่ 1 นี้ สมาชิกได้เรียนรู้การสำรวจตัวเองอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อค้นหาคุณลักษณะส่วนตนที่เป็นจุดเด่นที่ดี และที่ต้องการแก้ไขหรือปรับปรุง ทำให้สมาชิกได้รู้จักกัน รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง รู้จักการแสดงความคิดเห็น ช่วยเหลือกัน เปิดเผยตนเอง รู้จักตัวเองว่ามีคุณลักษณะจุดเด่นที่ดี และที่ควรแก้ไข ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการนำไปใช้เพื่อพิจารณาเลือกอาชีพในลำดับต่อไป</p>
ครั้งที่ 2 กิจกรรมที่ 1 "ค่านิยมของข้าพเจ้า" วันศุกร์ที่ 21 ธันวาคม 2533 เวลา 15.30 - 16.20 น.	<p>ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกเรื่องทั่ว ๆ ไป แล้วสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 1 จากนั้นให้กิจกรรม "ค่านิยมของข้าพเจ้า" โดยการชี้แจงจุดมุ่งหมายของกิจกรรม และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้อภิปรายกันในกลุ่มถึงความหมาย ประเภทและความสำคัญของค่านิยมเกี่ยวกับงาน ซึ่งสรุปได้ว่า ค่านิยมเกี่ยวกับงาน หมายถึง การให้ความสำคัญกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจจากสิ่งที่ได้ทำ หรือจากผลลัพธ์ที่ได้จากงานนั้น และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทยได้แบ่งค่านิยมที่เกี่ยวกับงานออกเป็น 18 ประเภท ผู้ที่ได้ทำงานที่ตรงกับค่านิยมของตนเอง ก็จะทำงานนั้นได้อย่างมีความสุข เมื่อสมาชิกได้อภิปรายกันจนเป็นที่เข้าใจแล้ว ผู้วิจัยให้สมาชิกได้สำรวจตัวเองโดย</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินงานกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	<p>ใช้แบบทดสอบค่านิยม ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย และ ประเมินค่านิยมเกี่ยวกับงานที่ตนเองให้ความสำคัญ และไม่ให้ความสำคัญ อย่างละ 3 อันดับลงในแบบประเมินตนเองที่ผู้วิจัยแจกให้สมาชิก เขียนบันทึกรายการของตัวเอง จากนั้นให้สมาชิกเล่าให้กลุ่มฟังถึง ค่านิยมของแต่ละคน พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกต่อผลการสำรวจค่านิยมของตนเอง ดังคำพูดของสมาชิกคนหนึ่งที่ว่า "... ค่านิยมที่สำคัญของผม อันดับที่ 1 คือความมั่นคง อันดับ 2 คือการรับใช้สังคม และอันดับ 3 คือการมีโอกาสทำกิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบ คิดว่าความมั่นคงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับตัวเองในการจะเลือกงาน เช่น งานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ โอกาสจะถูกให้ออกจากงานน้อยมาก ถ้าสอบได้และเข้าไปทำแล้ว การรับใช้สังคม สังคมจะน่าอยู่หากเรา คิดที่จะช่วยเหลือกัน (มีเสียง ฮือ ฮ่า จากสมาชิกในกลุ่ม) แต่ต้องทำ ด้วยความอะไรรละ จริงใจมีง ส่วนการได้ทำกิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบ นี้ก็ดีนะ ทำให้มีประสบการณ์ สามารถนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้รับไป พัฒนากิจกรรมที่ตัวเราชอบ ... ส่วนค่านิยมที่ไม่ให้ความสำคัญอันดับที่ 1 คือ เกียรติ อันดับ 2 ทำงานแล้วมีคนชื่นชอบในผลงาน อันดับ 3 ทำงานมีผลงานชัดเจน มีผลลัพธ์ตอบแทน คิดว่าเกียรติเป็นสิ่งที่ไม่ จำเป็น เพราะว่าถ้าเราทำอะไรแล้วสำเร็จหรือมีประโยชน์ เราก็ ภูมิใจ ไม่จำเป็นว่าต้องได้รับเกียรติจากใคร เรามีเกียรติอยู่แล้ว ในตัวเอง การทำงานที่ต้องมีคนชื่นชอบในผลงาน ถ้าเราพอใจก็ไม่ จำเป็นว่าจะต้องได้รับการชมเชยจากใครอีก เราทำเพราะเรา ออยากทำ แล้วงานที่มีผลงานชัดเจนมีผลลัพธ์ตอบแทน ก็ไม่สำคัญกับตัว เอง เพราะเรามีความภูมิใจ พอใจกับการทำงานที่ตนเองพอใจมากกว่า มันเป็นผลลัพธ์ในตัวมันเองอยู่แล้วนี่นา ... " มีเสียงสมาชิก ฮือฮ่า โอโฮ๊ อะไรจะขนาดนั้น แต่ก็เห็นด้วยนะ เมื่อสมาชิกเล่าจบลง</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
<p>กิจกรรมที่ 2 "ทักษะของข้าพเจ้า" วันศุกร์ที่ 21 ธันวาคม 2533 16.20 - 17.10 น.</p>	<p>ผู้วิจัยได้สรุปและเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เพื่อนเล่า สมาชิกคนหนึ่งกล่าวแสดงความคิดเห็นว่า " ... ผมเห็นด้วยกับนิกร ในประเด็นที่ว่า เกียรติไม่ใช่สิ่งจำเป็นหรือสำคัญสำหรับการทำงาน เพราะถ้าเราต้องการ เราควรสร้างด้วยตัวเองได้ เช่น ความภูมิใจ ก็เป็นความรู้สึกที่ดีที่ทำให้รู้ว่า เรามีเกียรติในตัวเองอยู่แล้ว อีกอย่างนิกรเป็นคนมีความสามารถหลายอย่าง สิ่งที่เขาเลือกก็น่าที่จะเหมาะกับตัวเขา ... " หลังจากที่สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกันจนครบทุกคนแล้ว ผู้วิจัยได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ค่านิยมเกี่ยวกับงานเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งในการนำไปเป็นข้อพิจารณาเพื่อตัดสินใจเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับค่านิยมของตัวเอง</p> <p>สรุป กิจกรรมที่ 1 สมาชิกได้สำรวจตนเองในเรื่องค่านิยมที่ตนเองให้และไม่ให้ความสำคัญ และได้แสดงความคิดเห็นความรู้สึกต่อผลการประเมินค่านิยมของตนเอง และสมาชิกในกลุ่มได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการให้ข้อมูลย้อนกลับ และสนับสนุนให้กำลังใจแก่กันบรรยากาศทั่ว ๆ ไปในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 2 สมาชิกมีความสนิทสนมกันมากยิ่งขึ้น จากผลการสำรวจค่านิยมเป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งสำหรับการนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพ</p> <p>ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมที่ 1 และให้กิจกรรม "ทักษะของข้าพเจ้า" โดยชี้แจงจุดมุ่งหมาย และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้อภิปรายถึง ความหมาย และประเภทของทักษะทางอาชีพ การแสดงความคิดเห็นพร้อมด้วยการยกตัวอย่างประกอบการใช้ทักษะทั้ง 6 ประเภท และผู้วิจัยแจก "ใบสำรวจกิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบ" ให้สมาชิกได้สำรวจกิจกรรมที่ตนเองชอบทำ หรือทำแล้วมีความสุข ไม่ว่าจะเป็นเวลาเล่น เวลาเรียนหรือเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความรู้สึกประทับใจ โดยเขียนรายการ</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	<p>เหล่านั้นอย่างย่อ ๆ ลงในเอกสารที่แจกให้ จากนั้นแจกตารางการใช้ทักษะทางอาชีพให้สมาชิกคนละ 1 แผ่น เพื่อประเมินว่าตนเองได้ใช้ทักษะอาชีพใดเป็นอันดับที่ 1 ในจำนวน 6 ทักษะ ระหว่าง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะทางการเคลื่อนไหวของร่างกาย 2. ทักษะทางการวิเคราะห์และคำนวณ 3. ทักษะทางศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม 4. ทักษะทางสังคม 5. ทักษะทางการจัดการ 6. ทักษะทางด้านงานสำนักงาน <p>สมาชิกในกลุ่มได้ใช้ทักษะทางการเคลื่อนไหว จำนวน 8 คน โดยที่สมาชิกแต่ละคนได้เล่าให้กลุ่มฟังถึงผลการสำรวจทักษะของตนเองทางอาชีพ ดังตัวอย่างคำพูดของสมาชิกคนหนึ่งที่ว่า " ... ผมคิดว่า ทักษะทางการเคลื่อนไหวของร่างกาย เป็นทักษะที่ตรงกับตัวผม เพราะผมชอบงานเกี่ยวกับพวกที่ต้องซ่อมแซม เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า หรือพวกเครื่องยนต์อะไรทำนองนี้ ... " สมาชิกต่างก็แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกัน ผู้วิจัยได้สรุปสิ่งที่สมาชิกได้เล่าให้กลุ่มฟัง และสมาชิกคนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นว่า "ตรีเขามีความสามารถด้านงานช่าง การได้ทำงานซ่อมแซมหรือแก้เครื่องยนต์ ก็น่าจะเหมาะสมกับทักษะที่เขาเลือกไว้แล้ว" ผู้วิจัยได้ช่วยสรุปสิ่งที่สมาชิกแสดงความคิดเห็น และชี้ให้สมาชิกเห็นว่า บุคคลแต่ละคนมีทักษะเด่น ๆ แฝงอยู่ในตัว หากสามารถพัฒนาทักษะที่ตนมีหรือสนใจได้ จะทำให้สมาชิกยอมรับทักษะทางอาชีพของตนเอง และรับรู้ได้ว่า ตนเองมีทักษะในด้านใดมากที่สุด และเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาอาชีพต่อไป</p> <p>สรุป การทำกิจกรรมที่ 2 สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน และสรุปการใช้ทักษะทางอาชีพที่เด่น ๆ ของตน</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	<p>เอง หลังจากการที่ได้สำรวจกิจกรรมที่ตนเองชอบและสอดคล้องกับการใช้ทักษะในด้านใดมากที่สุด มีการประเมินตนเองด้วยการสรุปการใช้ทักษะทางอาชีพของตนเอง หลังจากได้มีการแสดงความคิดเห็นช่วยเหลือกัน โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับ หรือแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดจากการประเมินตนเอง และความรู้สึกของตนเอง ทำให้สมาชิกเริ่มเรียนรู้ที่จะยอมรับตนเองและเพื่อนสมาชิกด้านทักษะทางอาชีพที่ตนให้ความสำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลอีกปัจจัยหนึ่งในการพิจารณาเพื่อเลือกอาชีพของตนเอง</p> <p>สรุป กิจกรรมที่ 1 "ค่านิยมของข้าพเจ้า" และ กิจกรรมที่ 2 "ทักษะของข้าพเจ้า" ทำให้สมาชิกได้ทำความรู้จักตนเองในด้านค่านิยมเกี่ยวกับงานอาชีพ ทักษะความสามารถทางอาชีพ และมีความเข้าใจตนเองในเรื่องค่านิยม และทักษะของตนเองที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้พิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองต่อไป</p>
<p>ครั้งที่ 3 กิจกรรมที่ 1 "อาชีพสัมพันธ์" วันอังคารที่ 25 ธันวาคม 2533 เวลา 15.30 - 16.20 น.</p>	<p>ผู้วิจัยสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 2 ที่ผ่านมา แล้วให้กิจกรรม "อาชีพสัมพันธ์" โดยชี้แจงจุดมุ่งหมายของกิจกรรม และแจก "แผนภูมิบุคลิกภาพทางอาชีพ" ให้สมาชิกได้พิจารณาแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นถึง ความหมาย ประเภทและความสำคัญของบุคลิกภาพทางอาชีพ ซึ่งสรุปได้ว่า บุคลิกภาพ เป็นภาพรวมของลักษณะกริยาท่าทางที่บุคคลแสดงออกมา และบุคลิกภาพทางอาชีพได้ถูกแบ่งออกเป็น 6 ประเภท ตามทฤษฎีของฮอลแลนด์ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ลักษณะเน้นรูปธรรม 2. ลักษณะไฟรู้ 3. ลักษณะสุนทรีย์ 4. ลักษณะเชิงสังคม 5. ลักษณะกล้าเสี่ยง 6. ลักษณะเจ้าระเบียบ

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินงานกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	<p>ผู้วิจัยได้ชี้ให้สมาชิกเห็นว่า การที่บุคคลได้รู้จักบุคลิกภาพทางอาชีพของตนเอง จะนำไปสู่การพิจารณาเลือกลักษณะสิ่งแวดล้อมของงานได้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน เมื่อสมาชิกได้อภิปรายซักถามกันจนเป็นที่เข้าใจแล้ว ผู้วิจัยได้ให้สมาชิกพิจารณาทักษะทางอาชีพของตัวเองที่ได้สำรวจเอาไว้ในกิจกรรมครั้งที่แล้ว ซึ่งทักษะดังกล่าวจะช่วยชี้ให้สมาชิกได้เห็นบุคลิกภาพทางอาชีพของตนเอง หลังจากสมาชิกได้ใช้เวลาพิจารณาว่าตนเองมีบุคลิกภาพทางอาชีพในประเภทใดจากบุคลิกภาพทั้ง 6 ประเภท ให้สมาชิกเล่าให้กลุ่มฟัง สมาชิก 7 คน บอกว่าเห็นด้วยกับผลการประเมินตนเอง เมื่อนำทักษะที่มีอยู่มาพิจารณามุมมองทางอาชีพ ดังตัวอย่างคำพูดของสมาชิกคนหนึ่งกล่าวว่า " ... ทักษะที่ผมสำรวจไว้ คือ ทักษะทางศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม ตรงกับบุคลิกภาพลักษณะสุนทรีย์ ซึ่งเหมาะสมกับผมครับ เพราะผมชอบวาดภาพ และเคยได้รางวัลด้วยนะ ดนตรี ผมก็เล่นกีตาร์ได้ นอกจากนั้นก็ชอบเพื่อฝัน จินตนาการถึงอะไรต่าง ๆ ที่มันเป็นความสวยงามด้านศิลปะ อ้อ หนังสือผมก็ชอบอ่านนะ พวกบทกลอน หรือเรื่องสั้นที่น่าสนใจอะไรทำนองเนี่ยะ ... " (อู๋เสียงจากสมาชิกในกลุ่ม แสดงออกถึงความพอใจ) สมาชิกคนหนึ่งได้กล่าวขึ้นว่า " ... ผมอยากขอให้เพื่อน ๆ ช่วยกันพิจารณาให้ด้วยว่า ทักษะทางอาชีพของผมเป็นทักษะทางสังคม บุคลิกภาพเชิงสังคม และหากผมจะเล่นการเมืองโดยการเลือกอาชีพนักการเมือง เพราะผมชอบมาก จะมีทางเป็นไปได้ไหม ... " สมาชิกคนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นว่า " ... ยืนยันตัวเองว่าสนใจที่จะเป็นนักการเมืองมากน้อยเพียงใด หากยังสนใจอยากจะเป็น ก็คงจะมีทางเป็นไปได้ เพราะจากทักษะและบุคลิกภาพที่เป็นอยู่ ก็เหมาะสมกับการเป็นนักการเมือง แต่จริงแล้วมันต้องเกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่น ๆ อีกนะ การเป็นนัก</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
<p>กิจกรรมที่ 2 "ความสามารถทางอาชีพของข้าพเจ้า" วันอังคารที่ 25 ธันวาคม 2533 เวลา 16.20 - 17.10 น.</p>	<p>การเมืองนั้นต้องใช้ความสามารถมาก แต่ถ้าจะพิจารณาจากความสนใจของตนเองให้แน่ ๆ อีกที่ ถ้าผลออกมาว่ายังสนใจไม่มากและไม่จริงจัง ก็คงจะเปลี่ยนแนวทางใหม่ได้ ... " สมาชิกได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นช่วยเหลือในการให้ข้อมูลย้อนกลับ และการให้ความคิดเห็นระหว่างสมาชิกด้วยกัน ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การสำรวจกิจกรรมทางอาชีพของสมาชิก อาจจะออกมาในรูป การใช้ทักษะใดทักษะหนึ่งมากกว่ากัน หากเราไม่ให้ความสำคัญกับทักษะที่มีเท่ากับทักษะที่เราให้ความสนใจ บุคลิกภาพทางอาชีพจะเป็นไปตามทักษะทางอาชีพที่เราให้ความสนใจและใช้ทักษะนั้นอย่างเต็มที่</p> <p>สรุป การเข้ากลุ่มในครั้งที่ 3 ในกิจกรรม "อาชีพสัมพันธ์" สมาชิกได้มีโอกาสรู้ว่าตนเองมีบุคลิกภาพประเภทใดตามทฤษฎีของฮอลแลนด์ และมีความสอดคล้องกับทักษะที่ได้สำรวจไว้มากน้อยเพียงใด รู้จักตนเองว่ามีทักษะเด่น ๆ ในด้านใดที่สัมพันธ์กับบุคลิกภาพทางอาชีพ สมาชิกได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และช่วยเหลือกัน หลังจากประเมินตนเองแล้ว ทำให้สมาชิกได้รู้จักและเข้าใจตนเอง ยอมรับตัวเองมากขึ้น เป็นปัจจัยพิจารณาเลือกอาชีพของตน สมาชิกได้แสดงออกถึงความสนใจ ความกระตือรือร้นต่อการทำกิจกรรมในบรรยากาศที่เป็นกันเอง</p> <p>ผู้วิจัยได้สรุปกิจกรรมที่ 1 "อาชีพสัมพันธ์" แล้วให้กิจกรรม "ความสามารถทางอาชีพของข้าพเจ้า" โดยชี้แจงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมดังกล่าว และให้สมาชิกได้อภิปราย แสดงความคิดเห็นถึงความหมาย และความสำคัญของการรู้จักความสามารถทางอาชีพของตนเอง ซึ่งสรุปได้ว่า ความสามารถทางอาชีพ หมายถึง ความชำนาญในการใช้ทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน การรู้จักความสามารถทางอาชีพของตนเอง จะนำไปสู่การพิจารณาเลือกอาชีพที่</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	<p>ตรงกับความสามารถ และทำให้งานนั้นมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น หลังจากสมาชิกได้อภิปราย แสดงความคิดเห็น ชักถามจนเป็นที่เข้าใจแล้ว ผู้วิจัยให้สมาชิกทำแบบทดสอบความสามารถของสมาชิกแต่ละคนและแนวแห่งประเทศไทย สมาชิกได้ใช้เวลาในการพิจารณาหัตถ์อาชีพของตนเอง จากการทำแบบทดสอบ และเขียนรายการที่ตนเองได้ประเมินลงในแบบประเมินตนเอง พร้อมทั้งอาชีพที่อยู่ในความสนใจจากการแปลหัตถ์อาชีพ และแสดงความรู้สึกต่อผลการประเมินตนเอง โดยการเล่าให้กลุ่มฟัง ดังตัวอย่างคำพูดของสมาชิกคนหนึ่งว่า " ... หัตถ์อาชีพของหนู คือ A S I อาชีพที่ตรงกับหัตถ์คือ นักประพันธ์, นักเขียนประกาศโฆษณา, นักออกแบบเครื่องแต่งกาย หนูสนใจ เพราะเป็นอาชีพที่เกี่ยวกับการใช้ความรู้ทางด้านศิลปะ ... " ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เพื่อนเล่า สมาชิกคนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นว่า "อาชีพที่ฉันสนใจเลือกไว้ น่าจะเหมาะสมกับเขานะคะ เพราะว่าเราชอบเขียนหรือแต่งเรื่องสั้น นวนิยาย ชอบจินตนาการ เขียนกลอน ก็คงจะไปได้ นะคะ เพราะเป็นด้านศิลปะเหมือนกัน ... " ผู้วิจัยได้ให้ข้อสังเกตแก่สมาชิกถึงหัตถ์อาชีพที่สมาชิกได้รับการทำแบบทดสอบ ก็จะเป็นข้อมูลอีกประการหนึ่งสำหรับการนำไปเป็นปัจจัยในการพิจารณาเลือกอาชีพ</p> <p>สรุป สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก เกี่ยวกับการประเมินความสามารถทางอาชีพของตนเอง และแสดงความคิดเห็นต่อกลุ่มในประเด็นที่ต้องการให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกด้วยกันเกี่ยวกับความสามารถทางอาชีพที่สมาชิกให้ความสนใจ</p> <p>สรุป การทำกิจกรรมที่ 1 และที่ 2 ทำให้สมาชิกได้เรียนรู้ที่จะรู้จักตนเองให้มากขึ้นด้านบุคลิกภาพทางอาชีพ ความสามารถทางอาชีพ ซึ่งเป็นปัจจัยไปสู่การนำไปพิจารณาเพื่อเลือกอาชีพ บรรยากาศของ</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	การทำกิจกรรม สมาชิกมีความคุ้นเคย ไว้วางใจกันมากขึ้น สังเกตจากการที่สมาชิกเปิดเผยตนเองมากขึ้น สมาชิกบางคนที่จะเป็นฝ่ายรับฟังมากกว่าในการทำกิจกรรมครั้งก่อน ๆ เริ่มแสดงบทบาทในการช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกมากขึ้น และแสดงความกระตือรือร้นที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองต่อกลุ่มมากขึ้นเช่นกัน
ครั้งที่ 4 "การศึกษาข้อสนเทศทางอาชีพ" วันศุกร์ที่ 28 ธันวาคม 2533 เวลา 15.30 - 17.10 น.	ผู้วิจัยได้กล่าวทักทายสมาชิกในเรื่องทั่ว ๆ ไป และสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นในการเข้ากลุ่มครั้งที่ผ่านมา แล้วให้กิจกรรม "การศึกษาข้อสนเทศทางอาชีพ" โดยชี้แจงจุดมุ่งหมายของกิจกรรม และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้อภิปรายถึงความหมายและความสำคัญของความสนใจในอาชีพ ซึ่งสรุปได้ว่า ความสนใจในอาชีพของตนเอง จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือการทำงาน หลังจากที่สมาชิกได้อภิปรายกันจนเป็นที่เข้าใจดีแล้ว ผู้วิจัยได้แจก "แบบทดสอบความสนใจ" ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ให้สมาชิกได้สำรวจตนเองเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพจากการแปลรหัสอาชีพแล้วเล่าให้กลุ่มฟัง ดังคำพูดของสมาชิกคนหนึ่งที่ว่า "รหัสอาชีพของผมคือ R I S อาชีพที่สนใจคือ ช่างซ่อมไฟฟ้า ช่างซ่อมและติดตั้งสายไฟฟ้า - โทรทัศน์ คิดว่าเป็นอาชีพที่ตรงกับความสนใจ เพราะผมชอบงานด้านช่าง ... " ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นร่วมแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เพื่อนเล่า ดังคำพูดของสมาชิกคนหนึ่งที่ว่า " ... เท่าที่สังเกต ตรีเขาบอกว่าชอบงานช่าง และเขาก็มีความสามารถเรื่องการซ่อมแก๊อะไรทำนองนี้ ก็น่าจะเป็นอาชีพที่เหมาะสมกับเขานะครับ ... " และมีสมาชิกคนอื่นกล่าวแสดงความรู้สึกเพิ่มเติมว่า "... ผมก็ว่าตรีเขาน่าจะมีอาชีพช่างซ่อมไฟได้ เพราะเท่าที่ผมรู้ ตรีเขามีพี่ชายเป็นช่างไฟฟ้าด้วย และตัวเขาเองก็ชอบด้านนี้อยู่แล้ว น่าจะเรียนต่อด้านช่าง

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	<p>นะครับ ... " เมื่อสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นและเล่าแลกเปลี่ยนถึงอาชีพที่ตนเองสนใจครบทุกคนแล้ว ผู้วิจัยได้ชี้ให้สมาชิกเห็นว่า วัตถุประสงค์เป็นเพียงความพยายามส่วนหนึ่งที่จะให้สมาชิกได้สำรวจคุณลักษณะความสนใจของตนเองในขณะนั้นเท่านั้น และเพื่อให้สมาชิกได้รับข้อมูลด้านอาชีพมากขึ้น ขอให้สมาชิกศึกษาข้อมูลจากเอกสารแนะนำอาชีพ และเอกสารความรู้เกี่ยวกับอาชีพเพิ่มเติม และตอบคำถามในหัวข้อ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ประเภทของการประกอบอาชีพ 2. แนวทางในการประกอบอาชีพให้ประสบผลสำเร็จ หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 <p>ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่แจกให้ และอภิปรายซักถามกันจนเป็นที่เข้าใจและสรุปได้ว่า ประเภทของการประกอบอาชีพ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ รับราชการ รับจ้าง และอาชีพอิสระ แนวทางการประกอบอาชีพภายหลังจากจบจากหลักสูตรต่าง ๆ ก็สามารถประกอบอาชีพตามสาขาที่เรียนได้ทั้ง 3 ประเภท หลังจากสมาชิกได้รับข้อมูลเป็นที่เข้าใจดีแล้ว ให้สมาชิกเล่าให้กลุ่มฟัง สมาชิกอีกคนหนึ่งกล่าวว่า " ...หนูสนใจอาชีพพยาบาล ก็คงต้องเรียนต่อ ม.4 จบ ม.6 ในสายวิทย์ อาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่ได้บริการสังคม คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ คือ ความอดทน รับผิดชอบ มีน้ำใจ เสียสละ ซ่อมบริการและช่วยเหลือคนอื่น ๆ แนวทางการประกอบอาชีพ คือการศึกษาต่อให้จบหลักสูตร เป็นพยาบาลที่ อดทน รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยินดีและเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น... " เมื่อสมาชิกเล่าจบ สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นว่า " ...ผมว่าเราจะมีคุณสมบัติพอที่จะเรียนพยาบาลได้</p>

<p>ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา</p>	<p>สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ</p>
	<p>เพราะเขาเก่งวิชาวิทย์ - คณิต และที่สำคัญ ว่าจะเป็นคนที่มีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือคนอื่น คิดว่าคงไม่ยาก หากจะเลือกอาชีพพยาบาล..."</p> <p>เมื่อสมาชิกได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นครบทุกคน ผู้วิจัยได้ชี้ให้สมาชิกเห็นว่ายังมีอาชีพอื่น ๆ อีกมากมาย ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน สมาชิกสามารถนำไปประกอบการพิจารณาในการเลือกอาชีพต่อไปในอนาคตได้</p> <p>สรุป การเข้ากลุ่มครั้งนี้ สมาชิกได้สำรวจความสนใจของตนเองเกี่ยวกับอาชีพ และเรียนรู้ลักษณะงานอาชีพต่าง ๆ รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโลกกว้างทางอาชีพได้เด่นชัดยิ่งขึ้น เรียนรู้ถึงคุณค่าของอาชีพต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำไปเป็นปัจจัยเพื่อพิจารณาเลือกอาชีพ</p> <p>บรรยากาศในกลุ่มสังเกตได้ว่า สมาชิกมีความกระตือรือร้นต่อการแสดงความคิดเห็นและทำกิจกรรมมาก</p>
<p>ครั้งที่ 5 "สัปดาห์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ" วันพุธที่ 2 มกราคม 2534 เวลา 15.30 - 17.10 น. หมายเหตุ: วันอังคารเป็นวันหยุดขึ้นปีใหม่ จึงเลื่อนมาทำกิจกรรมในวันพุธแทน</p>	<p>ผู้วิจัยสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 4 และให้กิจกรรม "สัปดาห์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ" และชี้แจงจุดมุ่งหมายของกิจกรรม และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้อภิปราย แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกันเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับจากการชมนิทรรศการสัปดาห์แนะแนวอาชีพและศึกษาต่อ และแนวทางเลือกของแต่ละคนหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และให้สมาชิกบันทึกรายการของตนลงในแบบประเมินตนเอง และเล่าให้กลุ่มฟังเมื่อทำแบบประเมินตนเองเสร็จแล้ว ดังที่สมาชิกคนหนึ่งได้กล่าวว่า " ...ผมตั้งใจว่าจะไปสมัครเรียนต่อระดับ ปวช. สาขาวิชาช่างไฟฟ้า และช่างยนต์เป็นอันดับ 2 แนวทางในการศึกษาต่อก็คือ การเลือกในสิ่งที่ตัวเองสนใจเป็นอันดับแรก นอกนั้นก็ต้องการความรู้เพิ่มเติม ศึกษาข้อมูล เตรียมตัวสอบให้ได้ เรียนเมื่อจบแล้วก็หา路子ในการทำงาน หรืออาจจะเรียนต่อให้สูงขึ้นไปอีก</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	<p>ก็ได้... " สมาชิกคนอื่น ๆ ต่างก็ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเพิ่มเติม ดังคำพูดของสมาชิกคนหนึ่งที่ว่า " ...ตรีเข้ามีความตั้งใจจะเป็นช่าง ก็ควรจะศึกษาข้อมูลมาทางด้านงานช่างไปเลย..." สมาชิกต่างก็ช่วยกันแสดงความคิดเห็นในกลุ่มจนครบทุกคน และมีสมาชิกคนหนึ่งกล่าวว่า "...หนูตั้งใจจะเรียนต่อสายอาชีพทางด้านพาณิชย์กรรม และระหว่างเรียนอาจจะหารายได้พิเศษโดยการรับงานพิมพ์ดีด แนวทางในการปฏิบัติคือการไปสมัครสอบ และสอบให้ได้..."</p> <p>สมาชิกคนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นในการให้ข้อมูลย้อนกลับ และแสดงความห่วงใยว่า "ต้องเก่งคำนวณ ก็คงจะเรียนด้านบัญชีได้ เพราะเกี่ยวกับตัวเลข ส่วนการทำงานพิเศษ อยากให้ระวังหน่อยนะ อาจจะทำให้การเรียนเสียได้" ผู้วิจัยได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมโดยการชี้ให้สมาชิกเห็นว่า การชมเชยการสรรเสริญและการหาข้อมูลทางด้านการศึกษา และประกอบอาชีพก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สามารถนำไปเป็นปัจจัยเพื่อพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพ และวางแนวทางสำหรับอนาคตเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</p> <p>สรุป สมาชิกได้แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางเลือกของตนเอง เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และกลุ่มได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกต่อแนวทางเลือกของสมาชิก ทำให้สมาชิกทุกคนรู้สึกพอใจกับการได้บอกถึงแนวทางของตนเองให้เด่นชัดขึ้น ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับโลกกว้างทางการศึกษาและอาชีพ จากรายละเอียดการสนทนา การสนทนาที่ประทับใจและจากการให้ข้อมูลของผู้วิจัย สมาชิกได้มีโอกาสทดลองวางแนวทางการศึกษาต่อและอาชีพของตนเอง และรับข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนสมาชิก ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง กับกระบวนการเลือกอาชีพของตนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น</p>

<p>ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา</p>	<p>สรุปสาระการดำเนินงานกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ</p>
<p>ครั้งที่ 6 "การศึกษานอก สถานที่" วันศุกร์ที่ 4 มกราคม 2534 เวลา 15.30 - 17.10 น.</p>	<p>ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกและสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นในการเข้ากลุ่มครั้งที่ผ่านมา แล้วให้กิจกรรม "การศึกษานอกสถานที่" โดยการชี้แจงถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรม และให้สมาชิกอภิปรายซักถามกันจนเป็นที่เข้าใจ จากนั้นให้สมาชิกเขียนสรุปผลการไปศึกษานอกสถานที่ และเล่าให้กลุ่มฟัง ดังที่สมาชิกคนหนึ่งได้เล่าว่า "อาชีพที่ผมไปศึกษาและดูเขามา คือ อาชีพอิสระ เป็นนักเขียนป้ายโฆษณา ลักษณะพิเศษของผู้ประกอบอาชีพนี้จะต้องเป็นคนที่มีความละเอียดอ่อน มีฝีมือด้านการเขียนตัวหนังสือและวาดภาพประกอบได้ มีหัวศิลป์ ใจเย็น ไม่จำกัดความรู้ รายได้ขึ้นอยู่กับความสามารถ และการรับงานได้มากหรือน้อย ผมคิดว่า เป็นอาชีพที่น่าสนใจ มีอิสระดี" เพื่อสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นว่า "นิกรชอบศิลป์ ก็เลยสนใจคนที่ทำอาชีพทางศิลปะ แต่ดู ๆ แล้วอาชีพนี้ไม่ค่อยจะมีมั่นคง .." สมาชิกอีกคนในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า "อาชีพช่างศิลป์ เป็นอาชีพที่ไม่สามารถเป็นกันได้ทุก คน ต้องมีความสามารถพิเศษหรือพรสวรรค์ แต่ถ้ากรเขาชอบ ก็คงเป็นได้ไม่ยาก .." สมาชิกอีกหลายคนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการไปศึกษานอกสถานที่ยังสถาบันการศึกษาด้านอาชีพ ดังคำพูดของสมาชิกคนหนึ่งได้เล่าว่า "ได้ไปเยี่ยมชมวิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยเทคนิคในจังหวัดกาญจน์ฯ ทั้ง 2 แห่ง เปิดสอนสาขาอาชีพระดับ ปวช. ถึง ปวส. ทางอาชีวศึกษาเปิดสอนด้านพาณิชยกรรม คหกรรม ศิลปะ และบริหารธุรกิจ ส่วนทางวิทยาลัยเทคนิคสอนด้านช่างอุตสาหกรรมทุกแผนกช่าง มีโรงฝึกงานให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ คิดว่าถ้าจบ ม.3 แล้วจะไปเรียนต่อที่วิทยาลัยเทคนิค แต่กลัวจะสอบไม่ได้.. " สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นต่อสมาชิกที่เล่าเรื่องการไปศึกษานอกสถานที่ที่สถาบันทางการศึกษาอาชีพ ดังนี้ " ถ้าตรัสใจด้านช่างอย่างจริงจัง ก็น่าจะไปสมัครเรียนทางช่างที่เทคนิคฯ รอดชอบ</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	<p>เรียนบัญชีก็น่าจะไปสอบเรียนต่อที่อาชีวะ.. " สมาชิกคนหนึ่งได้ถามว่า " ..ไปเรียนเทคนิค เสียค่าใช้จ่ายมากไหมครับ.. " ผู้วิจัยได้ช่วยให้ข้อมูลแก่สมาชิกตามที่สมาชิกต้องการทราบ</p> <p>สรุป กิจกรรมในครั้งที่ 6 นี้ ทำให้สมาชิกได้มีประสบการณ์ตรงในการแสวงหาข้อมูลทางการศึกษาและอาชีพ และสามารถถ่ายทอดแลกเปลี่ยนข้อมูลให้แก่สมาชิกได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง และมีประโยชน์และอยู่ในความสนใจ เพื่อใช้เป็นปัจจัยประกอบการพิจารณาเลือกอาชีพต่อไป บรรยากาศในกลุ่ม สังเกตได้ว่า สมาชิกมีความสนใจและต้องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่ได้รับต่อกลุ่ม</p>
<p>ครั้งที่ 7 "อาชีพของฉัน" วันอังคารที่ 8 มกราคม 2534 เวลา 15.30 - 17.10 น.</p>	<p>ผู้วิจัยสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 6 ที่ผ่านมา และให้กิจกรรม "อาชีพของฉัน" โดยการชี้แจงจุดมุ่งหมายที่สมาชิกจะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพต่าง ๆ จากบัตรอาชีพ ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย โดยการแบ่งบัตรอาชีพออกเป็น 3 กลุ่ม ให้สมาชิกได้ทดลองเลือกอาชีพในแต่ละกลุ่ม ได้แก่ "กลุ่มจะไม่เลือก" "กลุ่มไม่แน่ใจ" และ"กลุ่มอาจจะเลือก" และให้สมาชิกเลือกอาชีพในกลุ่มอาจจะเลือกจำนวน 10 อาชีพ พร้อมทั้งบอกสาเหตุที่เลือกด้วย เมื่อสมาชิกได้อภิปรายซักถามจนเป็นที่เข้าใจแล้ว ให้สมาชิกลงมือปฏิบัติเพื่อเลือกอาชีพ และเล่าให้กลุ่มฟังถึงผลการเลือกอาชีพของตนพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการเลือกแต่ละอาชีพ ดังเช่น สมาชิกคนหนึ่งกล่าวว่า " ..อาชีพที่อาจจะเลือก 10 อาชีพ ได้แก่ วิศวกร เลือกเพราะได้เป็นผู้นำ เงินดี สถาปนิก เลือกเพราะได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ เงินดี แพทย์ มีเกียรติ เห็นผลงานเด่นชัด นักเทคโนโลยีทางการแพทย์ เห็นผลงานเด่นชัด ผู้จัดการ ได้เป็นผู้นำ ทหาร เป็นอาชีพที่มีความมั่นคง ศิลปการแสดง มี</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินงานกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	<p>โอกาสแสดงออกทางสุนทรีย์ พนักงานป่าไม้ ได้พัฒนีย์ นักหนังสือพิมพ์ นักข่าว มีอิสระ ได้ทำงานที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ผู้ประกาศวิทยุ ได้แสดงออกทางด้านสุนทรีย์ ทั้ง 10 อาชีพที่กล่าวมาคิดว่าตัวเองสนใจอาชีพสถาปนิกมากที่สุด เพราะเป็นงานที่ต้องการใช้ความคิดสร้างสรรค์ การออกแบบต่าง ๆ .. " ผู้วิจัยได้กล่าวสรุปและเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เพื่อนสมาชิกเล่าดังที่สมาชิกคนหนึ่งได้กล่าวว่า " อาชีพที่นิกรเลือกน่าจะเหมาะสมกับตัวเขาณะคะ เพราะนิกรชอบงานด้านการเงินธนาคารสร้างสรรค์อยู่แล้ว และเขาก็มีความสามารถด้านศิลปะอีกด้วย.. " เมื่อสมาชิกได้เล่าแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกันจนครบทุกคนแล้ว ผู้วิจัยได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในส่วนที่สมาชิกได้มองเห็นลักษณะความสนใจเกี่ยวกับอาชีพได้อย่างเด่นชัด สืบเนื่องจากการที่สมาชิกเลือกอาชีพที่มีคุณลักษณะอยู่ในกลุ่มอาชีพเดียวกัน เช่น กลุ่มอาชีพการสร้างสรรค์ กลุ่มอาชีพธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีทิศทางในการเลือกอาชีพของตน</p> <p>สรุป การทำกิจกรรมครั้งที่ 7 นี้ ทำให้สมาชิกได้รู้จักข้อมูลเกี่ยวกับงานลักษณะอาชีพต่าง ๆ จำนวน 73 รายการอาชีพ และได้ทดลองเลือกอาชีพจากบัตรเลือกอาชีพทั้ง 73 รายการนั้น จำนวน 10 อาชีพ และเล่าแลกเปลี่ยนกันภายในกลุ่ม ซึ่งสมาชิกคนอื่น ๆ ที่มีอยู่ในกลุ่มต่างก็ให้ความสนใจและช่วยให้อีกข้อมูลเพิ่มเติม หรือให้อีกข้อมูลย้อนกลับต่อกัน รวมทั้งการให้ข้อมูลจากผู้วิจัยเอง เพื่อให้สมาชิกเกิดความเข้าใจถึงองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกัน การเลือกอาชีพและทัศนคติที่ดีต่อการเลือกประกอบอาชีพต่าง ๆ</p>

<p>ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา</p>	<p>สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ</p>
<p>ครั้งที่ 8 "ยุทธวิธีการตัดสินใจ" วันศุกร์ที่ 11 มกราคม 2534 เวลา 15.30 - 17.10 น.</p>	<p>ผู้วิจัยสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นในครั้งที่ 7 ที่ผ่านมา และให้กิจกรรม "ยุทธวิธีการตัดสินใจ" โดยชี้แจงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมที่ต้องการให้สมาชิกได้ทราบถึงขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจทางอาชีพ การระบุอาชีพที่อาจจะเลือกหลังจากการพิจารณาและประเมินข้อมูลต่าง ๆ จำนวน 3 อาชีพ ผู้วิจัยแจก "แผนภูมิกลยุทธการตัดสินใจโดยการวางแผนอย่างรอบคอบ"(planful process) ให้สมาชิกพิจารณาพร้อมอธิบายขั้นตอนการตัดสินใจในอาชีพตามแผนภูมิที่แจกให้ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ซักถาม อภิปรายแสดงความคิดเห็นจนเป็นที่เข้าใจกันดีแล้ว และให้สมาชิกตัดสินใจเลือกอาชีพจากที่ได้เคยสำรวจไว้แล้วในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 3, 4, 5, 6 และ 7 ทุกอาชีพแล้วตัดสินใจเลือกเพียง 3 อาชีพที่เหมาะสมกับตนเองตาม "แผนภูมิกลยุทธการตัดสินใจโดยการวางแผนอย่างรอบคอบ" จากนั้นให้สมาชิกเล่าให้กลุ่มฟังถึงการตัดสินใจของตนเอง สมาชิกคนหนึ่งเล่าว่า "อาชีพที่หนูตัดสินใจเลือกคือ 1. อาชีพนักบัญชี เป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล และใช้ทักษะทางการวิเคราะห์และคำนวณ ได้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ 2. อาชีพช่างตัดผมสตรี เป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับคนและสิ่งของ ใช้ทักษะการเคลื่อนไหวของร่างกายได้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ 3. ครู เป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ใช้ทักษะทางสังคมและการเคลื่อนไหวของร่างกาย ได้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ มีความสนใจเกี่ยวกับข้อมูล และใช้ทักษะทางการวิเคราะห์และคำนวณ มีบุคลิกภาพลักษณะ เจ้าระเบียบ คำนึงเกี่ยวกับงานคือ ความมั่นคง ได้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและความพึงพอใจทางวิชาการ หนูคิดว่าอาชีพที่เลือกมาทั้งหมดเหมาะสมกับตัวเอง เพราะชอบงานเกี่ยวกับข้อมูลตัวเลข.. " ผู้วิจัยได้สรุปและเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เพื่อนเล่า เพื่อช่วยเหลือกัน ดังคำพูด</p>

<p>ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา</p>	<p>สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ</p>
	<p>ของสมาชิกคนหนึ่งว่า "ไก่อเขาชอบงานด้านการคำนวณและวิเคราะห์ และเขาก็มีทักษะด้านนี้ ซึ่งเป็นการทำงานเกี่ยวกับข้อมูล หนูคิดว่า คงจะเหมาะสมกับตัวเขาในการมีอาชีพเป็นนักบัญชี.. " สมาชิกคนอื่น ๆ ต่างก็เล่าถึงการตัดสินใจเลือกอาชีพของตนให้กลุ่มฟัง และ แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นต่อกันและกัน ทำให้สมาชิกได้เห็นแนวทางการประกอบอาชีพของตนได้ชัดเจนมากขึ้น</p> <p>สรุป การเข้ากลุ่มครั้งที่ 8 นี้ ทำให้สมาชิกได้รู้จักขั้นตอนการตัดสินใจในอาชีพ จากการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การให้ข้อมูลย้อนกลับ ทำให้สมาชิกสามารถมองเห็นแนวทางการประกอบอาชีพของตนได้ชัดเจนมากขึ้น และสามารถตัดสินใจในการเลือกอาชีพได้ด้วยตัวเองอย่างมีอิสระ</p>
<p>ครั้งที่ 9 "การวางแผนและตั้ง เป้าหมายชีวิต" วันอังคารที่ 15 มกราคม 2534 เวลา 15.30 - 17.10 น.</p>	<p>ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกและสรุปถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 8 แล้วให้สมาชิกทำกิจกรรม "การวางแผนและตั้งเป้าหมายชีวิต" โดยการชี้แจงจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้สมาชิกได้ทราบถึงความสำคัญในการวางแผนและตั้งเป้าหมายของชีวิต โดยการกำหนดเป้าหมายขึ้น และดำเนินการไปสู่เป้าหมายนั้น จากนั้นผู้วิจัยได้อธิบายถึงความสำคัญของการวางแผนทางการศึกษาและอาชีพ และแนวทางการตั้งเป้าหมายของการศึกษาและอาชีพ และเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก อภิปรายซักถามกันจนเป็นที่เข้าใจ จากนั้นให้สมาชิกทุกคนนำเอาอาชีพที่ตนตัดสินใจเลือกไว้ในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 8 มาทั้ง 3 อาชีพ แล้วกำหนดการวางแผนดำเนินไปสู่อาชีพนั้น โดยเขียนรายการต่าง ๆ ที่เป็นแผนการดำเนินงานลงใน "ตารางการวางแผนทางอาชีพ" แล้วเล่าให้สมาชิกในกลุ่มฟัง</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	<p>ตั้งคำพูดของสมาชิกคนหนึ่งที่ว่า " .. อาชีพที่หนูตั้งเป้าหมายไว้ คือ</p> <p>1. นักประพันธ์ ต้องเรียนต่อทางสายสามัญอีก 3 ปี พอจบ ม.6 ก็สอบเข้าคณะอักษรศาสตร์ หรือครุศาสตร์ 2. อาชีพเจ้าของร้านอาหาร อาหาร จบ ม.3 ต่อสายอาชีพจนจบชั้น ปวส. แล้วต่อระดับปริญญาตรี และเปิดร้านอาหาร 3. อาชีพการโฆษณา เรียนสายอาชีพด้านการโฆษณา แล้วประกอบอาชีพอิสระ รับงานโฆษณา .." ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น ตั้งคำพูดของสมาชิกคนหนึ่งที่ว่า " ..อ้อมมีความสนใจอาชีพนักประพันธ์ ก็เหมาะสมกับตัวของอ้อมแล้ว เพราะอ้อมบอกมาตั้งแต่ครั้งที่ 2 แล้วว่า ชอบงานอาชีพนักประพันธ์.." ผู้วิจัยได้ให้โอกาสสมาชิกได้เล่าถึงอาชีพที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้จนครบทุกคน และแจกแบบประเมินตนเองให้สมาชิกได้พิจารณาตัวเองอีกครั้ง</p> <p>หนึ่งในการวางแผนดำเนินการสู่อาชีพของแต่ละคน ให้สมาชิกเลือกอาชีพที่ตนเองสนใจมากที่สุดจากที่สำรวจไว้เพียง 1 อาชีพ บันทึกลงในรายการแบบประเมินตนเอง "การดำเนินการสู่อาชีพ" เมื่อสมาชิกทำรายการลงในแบบประเมินตนเองเสร็จแล้ว ให้สมาชิกเล่าให้กลุ่มฟัง ตั้งตัวอย่างคำพูดของสมาชิกคนหนึ่งที่ว่า "เป้าหมายทางอาชีพของผมคือ อาชีพช่างไฟฟ้า เป้าหมายระยะสั้นเมื่อจบชั้น ม.3 ก็จะสอบเรียนต่อระดับ ปวช. สาขาวิชาช่างไฟฟ้า ตอนนั้นก็ต้องพยายามอ่านหนังสือและเตรียมตัวเพื่อสอบเรียนต่อให้ได้ โดยการอ่านวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และจะหาหนังสือแนวข้อสอบความถนัดทางช่างมาศึกษาก่อน และเมื่อเรียนจบชั้น ปวช. แล้วเป้าหมายระยะยาวคือ การเรียนต่อระดับ ปวส. ถึงปริญญาตรี คิดว่าสิ่งที่ตั้งเป้าหมายไว้นี้ คงต้องอ่านหนังสือและขยันให้มากขึ้น เพราะผมต้องช่วยงานทางบ้านของดิดเกือบทุกคืน ทำให้เวลาอ่านหนังสือ น้อยมาก.. " สมาชิกคนอื่น ๆ ได้แสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เพื่อนเล่า</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	<p>ดึงคำพูดของสมาชิกคนหนึ่งที่ว่า "ตรีมีความสนใจและความสามารถทางด้านช่างอยู่บ้างแล้ว หากขยันอ่านหนังสือเพิ่มเติมก็คงจะทำให้เป้าหมายที่ตั้งไว้เป็นไปได้ แต่ควรแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือ และช่วยงานทางบ้านให้เหมาะสมด้วย" สมาชิกอีกคนหนึ่งกล่าวเพิ่มเติมว่า " ..ตรีคงจะต้องนอนดึกทุกคืน เวลาอ่านหนังสือก็จะมีน้อย อาจจะใช้เวลาช่วงพักที่โรงเรียนอ่านหนังสือเพิ่มเติมก็ได้.. " นอกจากนี้กลุ่มยังช่วยเพื่อนสมาชิกที่ยังตัดสินใจไม่ได้ระหว่างการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดและการไปเรียนที่กรุงเทพฯ และพักอยู่กับญาติ ซึ่งสมาชิกรู้สึกไม่สบายใจที่จะต้องไปอาศัยอยู่กับญาติ หลังจากกลุ่มได้ช่วยแสดงความคิดเห็น ทำให้สมาชิกคนนั้นตัดสินใจเรียนต่อที่โรงเรียนเดิม และจะไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ ในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งทำให้สมาชิกรู้สึกสบายใจขึ้น เมื่อสมาชิกทุกคนได้เล่าถึงการวางแผนและตั้งเป้าหมายชีวิตของตน และแสดงความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกันจนเป็นที่พอใจแล้ว ผู้วิจัยได้ชี้ให้สมาชิกเห็นว่า การวางแผนและตั้งเป้าหมายชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเลือกอาชีพโดยการใช้หลักเกณฑ์การตัดสินใจจากปัจจัยข้อมูลทางอาชีพ มาพิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางดำเนินไปสู่เป้าหมายทางอาชีพ</p> <p>สรุป สมาชิกต่างก็แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และการช่วยเหลือกันในกลุ่ม เพื่อกำหนดแนวทางไปสู่เป้าหมายทางอาชีพของตน โดยมีเพื่อนเป็นผู้ช่วยเหลือให้ความเห็น และข้อมูลย้อนกลับ รวมทั้งการแสดงความรู้สึกห่วงใยต่อกันและสมาชิกทุกคนได้วางแผนที่จะดำเนินการไปสู่เป้าหมายทางอาชีพของตน</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
ครั้งที่ 10 กิจกรรมที่ 1 "ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ" วันศุกร์ที่ 18 มกราคม 2534 เวลา 15.30 - 16.20 น.	<p>ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกถึงเรื่องทั่ว ๆ ไปและสรุปสาระสำคัญ และสิ่งที่เกิดขึ้นในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 9 แล้วให้กิจกรรม "ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ" โดยชี้แจงถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรม ซึ่งสมาชิกได้เรียนรู้ ทักษะการตัดสินใจจากกิจกรรมยุทธวิธีการตัดสินใจ และการวางแผน ตั้งเป้าหมายชีวิต ซึ่งเป็นกิจกรรมครั้งที่ 8 และ 9 และแจกใบ</p> <p>"สถานการณ์และแบบรายการการตัดสินใจ" ให้สมาชิกได้พิจารณาเพื่อ เลือกรายการตัดสินใจ โดยการจัดอันดับก่อน - หลัง การทำกิจกรรม เหล่านั้น ตามความสำคัญที่สมาชิกได้ให้ในแต่ละรายการ โดยการใช้ ทักษะการตัดสินใจ ตามขั้นตอนที่สมาชิกได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่ 8 และ 9 หลังจากทีสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายซักถามกัน จนเป็นที่เข้าใจแล้ว ผู้วิจัยได้แจกแบบประเมินตนเอง "การตัดสินใจ ของข้าพเจ้า" ให้สมาชิกทำรายการตัดสินใจและเหตุผล วิธีการตัดสินใจ สมาชิกได้แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นและเล่าให้กลุ่มฟัง ดังเช่น ตัวอย่างคำพูดของสมาชิกคนหนึ่งที่ว่า " ..รายการที่ให้ความสำคัญ มากที่สุดคือ รายการที่ 2 ที่ครุ่นคิดให้ไปซ่อมดนตรี เพื่อแสดงในวันครบ รอบ 60 ปีของโรงเรียน เหตุผลที่เลือก เพราะว่าการจะซ่อมดนตรี ได้ ผู้เล่นทุกคนจะต้องมีความพร้อมและรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีวิธีการตัดสินใจเลือกรายการดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รู้ว่าสิ่งที่ต้องการตัดสินใจคืออะไร 2. รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ 3. รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ว่า ทางเลือกคืออะไร 4. ชั่งน้ำหนักตัวเลือก จากตัวเลือกทุกรายการ 5. ตัดสินใจเลือกจากอันดับที่จัดไว้ตามความสำคัญ 6. ดำเนินการ 7. ทบทวนการตัดสินใจและผลที่ได้รับ

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินงานกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
<p>กิจกรรมที่ 2 "การเตรียมตัวเพื่อ เข้าสู่งานอาชีพ"</p>	<p>และการที่เลือกตัดสินใจด้วยวิธีการนี้ ทำให้รู้ว่าควรจะทำปัญหาในแต่ละครั้งอย่างไรให้เหมาะสมกับสถานการณ์แต่ละครั้ง.. " ผู้วิจัยได้สรุปและเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่น ๆ แสดงความคิดเห็นต่อผลการตัดสินใจของสมาชิกที่ได้เล่าให้กลุ่มฟัง สมาชิกในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกร่วมด้วย ดังคำพูดของสมาชิกคนหนึ่งที่ว่า "ผมเห็นด้วยกับการตัดสินใจแก้ปัญหาตามหลักเกณฑ์ของจริง เพราะทำให้มีแนวทางในการที่จะกำหนดหรือให้ความสำคัญแก่การตัดสินใจแก้ปัญหาแต่ละครั้งได้อย่างมีหลักเกณฑ์และเหมาะสมกับสภาพการณ์" เมื่อสมาชิกได้เล่าถึงผลการตัดสินใจของแต่ละคนจนครบแล้ว ผู้วิจัยได้ชี้ให้สมาชิกเห็นว่า การรู้จักวิธีการที่จะตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแต่ละสภาพการณ์ จะต้องมีทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้ถึงขั้นตอนต่าง ๆ และหลักเกณฑ์ที่จะเป็นแนวทางสู่การพิจารณาเลือกเพื่อตัดสินใจสำหรับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งที่เป็นปัญหาส่วนตัวและที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่น ๆ เช่น การเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง กิจกรรมที่สมาชิกได้ทำเป็นเพียงความพยายามส่วนหนึ่งที่ต้องการให้สมาชิกได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาในแต่ละสถานการณ์อย่างมีหลักเกณฑ์เป็นสิ่งที่ประกอบในการพิจารณาเพื่อตัดสินใจให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น</p> <p>สรุป สมาชิกได้มีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น อภิปรายซักถาม และแสดงความรู้สึก และการช่วยเหลือเกื้อกูลต่อการในการหาแนวทางตัดสินใจสำหรับแก้ปัญหาต่าง ๆ ในแต่ละสถานการณ์</p> <p>ผู้วิจัยสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นในกิจกรรมที่ 1 และให้สมาชิกทำกิจกรรม "การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ" โดยการชี้แจงจุดมุ่งหมาย เพื่อให้สมาชิกได้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการเตรียมตัวเพื่อสู่โลกของ</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
วันศุกร์ที่ 18 มกราคม 2534 เวลา 16.20 - 17.10 น.	<p>งานอาชีพ และได้ข้อปฏิบัติตนสำหรับการได้งานทำที่สอดคล้องกับความเป็นจริง และผู้วิจัยได้ให้สมาชิกอภิปราย ชักถาม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่งานอาชีพ ซึ่งสรุปได้ว่า ความสำคัญของการเตรียมตัวเพื่อสู่งานอาชีพ คือ การที่บุคคลจะทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดให้ได้ผลดีจะต้องมีประสิทธิภาพ บุคลิกภาพที่ดีและบุคคลที่ไม่สามารถทำงานทำได้ อาจจะมาจกสาเหตุต่าง ๆ โดยเฉพาะการผิดหวังในการสมัครงาน และการสอบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกอภิปราย ยกตัวอย่างประกอบการแสดงความคิดเห็นจนเป็นที่เข้าใจดีแล้ว จากนั้นแจก "แบบฟอร์มจดหมายสมัครงาน" ให้สมาชิกในกลุ่มได้ทำรายการ และเล่าให้กลุ่มฟัง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการเขียนจดหมายสมัครงานของตัวเองและเพื่อนสมาชิก ผู้วิจัยได้ชี้ให้สมาชิกเห็นว่า นอกจากจดหมายสมัครงานซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งของการได้งานทำ แล้วยังมีการสอบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งของการทดสอบเพื่อให้ได้งาน ผู้วิจัยได้ขอสมาชิกกลุ่ม 2 คน เพื่อแสดงบทบาทสมมติ เข้ารับการสอบสัมภาษณ์ โดยมีผู้วิจัยเป็นคนสัมภาษณ์ เมื่อจบการแสดงบทบาทสมมติ สมาชิกได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสมมติ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการปฏิบัติเพื่อสอบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยแจกแบบประเมินตนเอง "การเตรียมตัวสู่งานอาชีพ" ให้สมาชิกบอกแนวทางปฏิบัติในการเตรียมตัวสู่งานอาชีพ และเล่าให้กลุ่มฟัง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น ตัวอย่างเช่น คำพูดของสมาชิกคนหนึ่งที่ว่า " ..มีแนวทางปฏิบัติเพื่อเตรียมตัวสู่งานอาชีพ ดังนี้ คือ 1. รู้จักตัวเองว่ามีความสามารถในงานด้านใด 2. รู้ข้อมูลเกี่ยวกับงานอาชีพที่จะเลือกทำ 3. รู้ว่าตนเองมีความถนัดในงานนั้น ๆ หรือไม่ 4. รู้แหล่งงานที่จะไปสมัครงาน และ 5. รู้จักวิธีการเขียนจดหมายสมัครงาน</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินงานกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	<p>และการเข้าสอบสัมภาษณ์ เพราะได้มีประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปจากกลุ่มแล้วคิดว่า ทั้ง 5 ข้อนี้คงจะช่วยให้ได้งานทำ.. "</p> <p>ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่น ๆ แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่เพื่อนสมาชิกได้เล่าแก่กลุ่ม ดังคำกล่าวของสมาชิกคนหนึ่งที่ว่า " ..ผมว่าแนวทางปฏิบัติของรีด น่าสนใจและมีทางเป็นไปได้ที่จะได้งานทำ ถ้าปฏิบัติตามขั้นตอนเหล่านั้น.. " สมาชิกคนหนึ่งได้กล่าวแสดงความคิดเห็นต่อกลุ่มว่า "ที่จริงผมไม่เคยคิดเรื่องจะต้องไปสมัครงานหรือเข้าสอบสัมภาษณ์มาก่อน แต่เมื่อมาอยู่ในกลุ่มอย่างนี้ ผมรู้สึกที่ตัวเองเริ่มมองเห็นว่ามีประโยชน์มาก หากจบแล้วไม่ได้เรียนต่อและจะต้องไปหางานทำ คงจะยุ่งยากไม่น้อย หากไม่เคยผ่านประสบการณ์การเตรียมตัวมาก่อนเลย.. " หลังจากที่ได้ช่วยกันแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกจนเป็นที่พอใจแล้ว ผู้วิจัยได้สรุปถึงสิ่งที่เกิดขึ้นตั้งแต่การเข้ากลุ่มครั้งที่ 1 จนถึงการเข้ากลุ่มครั้งสุดท้าย สมาชิกได้สำรวจตัวเองในเรื่องต่าง ๆ ที่ทำให้สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตัวที่เป็นจุดเด่น จุดด้อย ค่านิยม ทักษะ และบุคลิกภาพ ความสนใจ ความสามารถในการอาชีพ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้สมาชิกเกิดความรู้ความเข้าใจในโลกกว้างทางการศึกษาและอาชีพ จากนั้นผู้วิจัยได้ให้สมาชิกแสดงความรู้สึกต่อกลุ่ม และกล่าวขอบคุณเพื่อนสมาชิก ทำให้สมาชิกทุกคนรู้สึกสนิทสนมกันยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้กล่าวปิดกลุ่มโดยการกล่าวคำอวยพรและให้กำลังใจแก่สมาชิกทุกคนให้ประสบความสำเร็จในอาชีพที่แต่ละคนได้เลือกและตั้งเป้าหมายไว้</p> <p>สรุป การเข้ากลุ่มครั้งที่ 10 สมาชิกได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหา และการเตรียมตัวเพื่อสู่งานอาชีพตามที่สมาชิกแต่ละคนได้ตั้งเป้าหมายไว้ สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก การช่วยเหลือต่อกันใน</p>

ครั้งที่ / ชื่อกิจกรรม วัน / เวลา	สรุปสาระการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพ
	กลุ่มในบรรยากาศที่เป็นกันเอง สนุกสนม และมีความรู้สึกมั่นใจในอาชีพที่แต่ละคนได้ตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกอาชีพของตน มีอิสระในการพิจารณาตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติไปสู่งานอาชีพในอนาคต

2.3 กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือโดยโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาการทางอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แต่จะเรียนกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนตามปกติในระหว่างทำการทดลอง เป็นเวลา 5 สัปดาห์

2.4 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ด้วยแบบวัดวุฒิภาวะทางอาชีพ มาตรฐานทัศนคติ แบบวัดความสามารถในการเลือกอาชีพ กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ในวันและเวลาเดียวกัน

2.5 เก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบให้คะแนนจากแบบวัดวุฒิภาวะทางอาชีพ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนจากแบบวัดวุฒิภาวะทางอาชีพครั้งทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนจากแบบวัดวุฒิภาวะทางอาชีพครั้งทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนครั้งทดสอบก่อนการทดลองและครั้งทดสอบหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)